

Det Kgl. Norske Videnskabers Selskab, Trondhjem.

Dass, Peder

1. 9. eldgammul Vise

2. Lemmeløb.

T. hjem V box 7:207

V box 7:207

10 20 30 40 50 60 70 80 90 100 10 20 30 40 50 60 70 80 90 200 10 20

mm

10

20

30

40

50

60

70

80

90

100

10

20

30

40

50

60

70

80

Dass, Pættér

En ældgammel Vise, forfattet af Peder Dass.

Mel: Stadsbyggens Præstegjæld vorder etc.

Fjeldbonden agter paa Tiden; Om Vinteren naar
Dagen er liden Ta'r han Dren paa Natten, i Bak-
ken, Gaar i dyben Sne op til Hænderne, Hugger
sig et Træ, kroget til at se, Hugger deraf Meie, som
pleie Bruges under Stæde, paa Veie.

2. Egring og Dtringer lange, Næret og Dsekar
mange, Ved han vel at lage og mage, Toite, Tilse,
Pligt, Mast og andet sligt Som er brugeligt, udi
Sjølmer's Stift, Sælger dem til Smellen, var Fjellen,
Blir betalt med Fjitten paa Gjellen.

3. Andenslags Skobhug og vanker, Rigdom som
Græs deraf sanker, Fanger sine Punge vel tunge, Er
dog Niding ret, som sig selver næt, Gider aldrig
ædt, holder sig tun stet, Gaar udi en Kofte, tit ofte,
Som ei skjuler Læn eller Hofte.

4. Vonder, som bor ind i Fjorde, Part haver
og hellige Jerde, Eng og grønne Volde, blanke
Kulde, Frugtbart Korneland, som vel nære kan,
Kundelig sin Mand, Pigger for et Spand, Er dog
god for Ivende, Ja Trende, Foder Dvæg og Gaar
uden Ende.

5. Amund og Guldmund hans Grande, Boede
paa en Gaard, heder Sande, Tiise To paa Veie,
mon Gie, Vær af dem et Pund, trættet hver en Stund,
Om sin Jord og Grund, rit som Kat og Hund-
Vandes, skændes, lides og ribes, Hvor af stor For,
argelse gives.

6. Amund og Guldmund i Trætte, Stævnes
for Leivolds Rætte, Ingen af dem mødte, men
bødte, Slagsmaals Fald og Bod, bleve Venner god,
Sig forlæge lod. hvor om Liv og Blod, At de blive
fulde, Tilfulde Evig gode Venner og hulde.

V box 7:207

7. Dagen berefter sig hendte, Amunds Dyne de
rendte, Ind paa Guldmunds Enge, lidt længe, Strag
var Koen solgt, Djævels Hus blev holdt Det gik i
hans Skolt, Guldmund vred og stolt, Slog sin gode
Grande, for Pande, Blodet som til Mærke mon stande.

8. Sagen ageres til Thinge, Guldmund fra Jor-
den maatt springe, Dretuder aatte, han maatte, Gibe
ud for Bod tretten Marker god, Det er Slagsmaals
Bod, Fogden siden lod, Hannem strengelige, tilfige,
Nger, Eng og Jord til at vige.

9. Lod ham derhos befale, Bøderne strag at be-
tale, Og dertil sig stikke, hvis ikke, Da Bording
ste inden Dage tre, Saa maat Guldmund se, hvor
de tog hans Fø, Det var den Betaling den Gal-
ning, Fik for sin modvillig' Forhaling.

10. Held var med Halvar i Næsen, Standende
har han i Vaasen Kvien ung, og Dren Kuldvoxen,
Kalben fed og stor, som kom til i Fjor, Sætter den
paa Føer, indtil Græsset gror, Slagter derforuden,
Gjælstuden, Tager en Rigsdaler for Huden.

11. Halvor slaar Studen for Stallen, Halfri hun
rører i Dall'n, Gjører Pølser hede, vel fede Af det
Dyblod, Grøn hun deri lod, Iarm med Talg begrod
til Kallun er god, Bereber siden Bugen for Bugen,
Nad den Pølser ti Gange om Ugen.

12. Naaste om Pølser var blandet Med noget
udaf det andet? Jeg mener af de Krummer, som
kommer Udaf Vommen trind, stæng for med en Pind,
Og den kun blind, tag den varlig ind. Hvad som
ei dit Die ser nøie, Kan du uden Harme forboie.

13. Halfri sin Ko lader mælte, Bunken hun sætter
paa Bjælke, Selv gaar hun i Kjesen med Tøsen, De-
ler Straact ud til sin Kvæg og Ejud, Til sin Faar
og Stud, Sier gjennem Klub, Mens slaar hendes
Bifker og stikker Mælk af Bøtten, til de mest sprikker.

14. Halvar, en Mand vel beholden, Havde og
standen paa Stalden Kollen rast og Heste, de bedste,
Som i Landet er samt en blaffet Mær, Vel en

Daler værd paa to Stilling nær, Er med Alder
pleget, bedaget, Blev derfor slaget paa Gnaget.

15. Hesten vel stod under Hoven, Spændes om
Vaaren for Ploven, Men om Vinterdage maa drage
Tunge Sommerstot, Bord og deler nok Ngermøget,
og Kvinden med sin Kol Spinder Traa paa Snellen
ved Ellen, Til det lider langt ud paa Kvelden.

16. Halfri skal du hende ffue Udi sin Helligdags
Lue, Naar hun hen til Kirke mor lirke Med sin
ronde Sko, da maa du tro, Hun er ingen So, til
en Dands at suo Har hun Fodder rappe, hel knappe,
Ligesom en Ko paa en Trappe.

17. Halfri sit Smør skalde kjerne, Rømmen bort-
stjal hendes Terne, Vor den bort til Drenge J
Engen, Som var hendes Ven, Der for Rømmen
hen, Saa gik til med den, Halfri stod igjen, Udaf
saabant kræsen Drengevæsen Stod, som hun var
slagen paa Næsen.

18. Siden, som det blev opdaget, At hendes Tøs
den har taget, Blev den gode Kvinde, med Linde
Er sig om i Braa, Kandt en Kjøp der staa, Djæ-
vels Hus der laa, Bantet rød og blaa Fik den Tøs
at bæve, maat svære, Aldrig mere utro at være.

19. Saa gjennem Granstov og Furru Kom jeg
til En, hedte Gurru, Hun gav mig Misprømmen og
Rømmen, Udi Bunken laa Fluor store og smaa,
Ild ud det saa, Maat dog gaa derpaa, Mangt et
Maaltid heder, Jeg svæder, Jeg af Sædet nær har
stret neder.

20. Som det og lakked til Kvælden, Ind kom
Fru Gurru med Fælden, Fældens Haar var lange
og mange, Kuld med Rytteri, for Frihysteri, Gjeuge
paa Parti, Skjulte sig deri. De red ei paa Sale,
de Karle, Det fik min arme Nhg at betale.

21. Ngggen den blev skammeret, Be dem, hvor
mig de skammeret! O, hvor bide kunde, de Hunde,
De sin Staal ei sveg, Pluffet surt min Stæg, Græ-
dendes og bleg veg jeg af den Leg Og blev vis for
filde, hvor ilde Nig befom Fru Gurru sin Gilde.

22. Som jeg saa Dagen fremhset, Pød jeg For-
vel udi Huset, Gurru had mig tove, Mad prøve,
Skam saa den, det gjør, Jeg det ikke tør, Jeg har vært
her før, kjender vel Jers Sjør, Gib det i Jers Tarme
med Harme Stod indihkt med Ild og med Varme.

23. Kommer du engang til fuse, Kinder du Hus-
bond i Huse, Harald med et Die, Ten Hoi, Han
er ret en Kolv, haver Sonner tolv Gangendes paa
Gulv: Anton, Hektor, Kolf, Sina, Kristfer, Trebjøn
og Snebjøn, Dia, Gunder, Gregus og Prebjøn.

24. Disse paa Veileri rendte, Jenterne dennem
vel kjendte, Naar de fandtes sammen ved Gammen
Dg ved nye Spil, der blev labet til, Jeg det tie vil
Som en Mus saa sil, Kun Heistaal og Staffer
kun smakte, Da Gud bedre Iosernes Natke.

25. Aaret sin' Maaneder silder, Ud slog vore Tøser
med Bylder, Skjortet tog at toites, udbortes, En
vestenfor, Anden hen i Nord Med sine Klæster stor,
som var smaa ifjor, De bleg gjort til Amer, de Ta-
mer, Ikke udi Lugt, men i Kammer.

26. Pigerne vare besoven, Dømt de bleve efter
Loben, Sey Rigsdalers Prøde de høde, Men hver
Dreng udgav, Tolv Rigsdalers Straf, Dandsset uden
Stab, sorgfuld af det Rav. Haralds Penger sprugne,
Hans Punge, Blevet siden ikke saa tunge.

27. Men han Pepesa Jojosa, Samt og han
Dannemand Dlofsa, Fogder og Præster til Gjæster
Iud i deres Hus, De gjør mangt et Rus, Skjenker
og rommus, af sin Vondes Snus, Næseborer sulde,
Saa sulde Samme Stik vor Kvinder og holde.

28. Kvindernes Næseborer Porte Er derfor deilig
og forte. Ligesom Skorstene, saa rene, Hjertens
vakter Snudt, o du ledte Krudt. Er din Tobaks
Stud, Ei snart tømmed ud, Bruger du den længe
for Penge, Kommer du dist engang at trænge.

Tryndhjem.

Trykt og tilkjøbs i Johan E. Sundts Bogtrykkeri.

2Dass Petter

Peder Dass's Levnetsløb,

i en Sang, tilegnet hans kjære Menighed.

Met. Guds Søn sig engang agter hen til Jerusalem.
Min' elstelig' Ithører', Min' smukke Kirke-kaar,
I mig den Vre gjører, Og ei min Sang forsmaar;
Jeg beder broderlig, I ville den annamme, Til
Trosts Pant af mig.

2. Jeg er en Mand af Alder, Og ved ei hvil-
ken Tid Naar mig min Gud henfalder, Og vil mig
føre did, Der som min Formand er; Maa ske Gud
ei behøver min Tjenest længer her.

3. Maa ske Gud vil saa have, At jeg skal føres
af Den Kjortel og den Krabe, Min Gud mig for-
dum gab, Den jeg iføret stod, Og Menighedens
Engel Til Præst mig viet lod.

4. Det er en lang Stund siden Jeg sil min Kjør-
tel paa, Den lides nu med Tiden, mit Legem
ligesaa, Mit Kar er gjort af Ler, Gud ved, hvor
snart det brækker Og en Forandring sker.

5. Jeg ved vel at den Sommer Ei vare kan altid,
En Vinter efter kommer, Og vil mig farve hvid,
Jeg ser mit Mandellræ, beghnder alt at knoppes,
Min Strøke gaar paa Knae.

6. Thi vil jeg kærbig scribe Mit sidste Testament,
Som efter mig skal blive, Naar jeg til Støv er
vendt, Deraf I mærke kan, At jeg ved Herrens
Naade Vortbør en kristen Mand.

7. Jeg først min Tak fremberer, O store Gud!
til dig, Jeg priser dig og ærer, At du ubdalgte
mig, At være din Levit For mine Folk og Slæg-
ter, Dit Navn forkynde frit.

8. Gvad er jeg arme Snyder, At Gud var mig
saa god, At han saa vel mig hnder, Og haver mig

betroet Saa stort et Trepund; D! jeg er meget ringer' End al min Guds Misfand.

9. Du gav mig Kald og Rente Med meget Godt opfyldt, Hvad kunde jeg her vente, Og hvad har jeg forskyldt; Jeg er uværdig slet, Det er, O Gud din Naade, Ei min Forskyldnings-Ret.

10. Om alle mine Lemmer Var fuld af idel Sang, Om det saa høit iskemmer, At det i Ethen klang, Og jeg sang Dag og Nat, Jeg kunde ei betale, O Gud! dit Riges Stat.

11. Se, skal jeg ret fortælle, Fra mine Ungdoms Aar, Hvad Etkæbnen og Tilfælde Mig dog forhaanden var, Jeg kan dog andet ei, End i Forundring falde Om Guds Husholdnings Vel.

12. Er Aar omtrent at regne Alt fra min Ungdoms Tid, Tog Lykken til at blegne Og blev mig saa ublid; Min Fader fra mig faldt, Min Moder sad saa Enke, Paa Venner det da gjaldt.

13. Hos Moderen at tøve, Det længer ei tog lab, Jeg derfor maatte prøve Hvad fremmed' Huse gav Jeg svæbed hid og did Alt under Andres Naade, Saa løb min Ungdoms Tid.

14. Den Tid var Guld og Penge Mig ikke til Besvær, Jeg derfor maatte trænge, at leane her og der; Jeg greb i Filtten tit, Men kunde dog ei finde En Blasert eller Hvib.

15. Paa Laden jeg erfaret, Der smukke Pøger laa, Mig Eieren strax svared: Skaf Penge, skal du saa; Jeg hverken Gods, ei Arv, Fandt efter salig Fader Til min Studerings Lær.

16. Altid var tomt i Kommen, Sortig var i min Hu, En Stilling var hertkommen, Ja, som en Daler nu; Jeg skifted selv mit No: Paa Ryggen hang en Kappe, Paa Fødder rebne Eto.

17. Jeg siden mange Dage Med Rappen maatte gaa Og den taalmodig drage, Til jeg sit Kjøttel paa; Men dersom Noget spørg: Hvad fulgte med den Kjøttel? Et Brød foruden Smør.

18. Thi jeg som Jacob tjente Foruden Løn og

Gavn, Sik andet ei til Rente End blotte Præstevorn, Interesse jeg ei nød, Men som en anden Bonde Arbeided for mit Brød.

19. Ti Aar jeg hos en anden En Tjeners Tjener var, Thi skød mig Svæd af Panden, Jeg sit der intet sit for; Men hjælp mig Gud, Min Trængsels Aar sit Ende, Og jeg blev reddet ud.

20. Da ti Aar saa var endte, Da faldt min Formand fra; Hvad Mennesker ei lunde, Det Gud belunde da; Min Sorg jeg saa forbandt, Og det jeg længe søgte, Ved Herrens Hjælp jeg fandt.

21. Gud gjorde endog mere, End nogen Tid jeg bad, Han lod mit Kald formere, Gav Kald paa Kald i Kad Der syv Aar saa var' omm', Da blev jeg Sogneherre I Mesters Eted og Rom.

22. Her ser man Herrens Gjerning, Hvad ham er til Galskab; Naaste der kan en Lærning Paa Brædtet løbe galt, Den løber af og til, Men paa det sidste falder Som Gud det have vil.

23. Det værdigt var at agte, Da jeg var uden Brød, Gud Midler selv opbakte, At jeg led ingen Nød, Gud sørged for mit Hus, Jeg havde Mel i Krukken Og Olie i mit Krus.

24. Høi- og Belæred' Venner, I Faar af Christi Klot! Jeg Guds uværdig' Tjener, Jeg ved jer's Villie nok, Om Gud imod ei var, Jeg gjerne ønske vilde Mig Liv af hundred Aar.

25. Men se, hvad det kan gavn, Langt Liv gjør lang Fortræd, Om I mig skulde savne, Gud er dog i mit Eted; Jeg haver Mund paa Gang, Der efter mine Dage Skal hnge Zion's Sang.

26. Om jeg i Tødens Tvale End tier ganste silt, Guds Hane skal dog gale, Mens Kirken findes til. Elias reiser hen, Og Eliseus kommer Udi hans Eted igjen.

27. Det Præstetald, jeg haver, Er af Bestaffenhed, Som laanet Gods og Gabe, Man sig maa stille ved; Naar Eiermanden sit Igjen af mig vil fordre, Hvad kan da blive mit.

10 20 30 40 50 60 70 80 90 100 10 2

mm

0
10
20
30
40
50
60
70
80
90
100
10
20
30
40
50
60
70
80

